Folkeligt skal alt nu være

Thorbjørn Krogshede

Vers 1,3,5

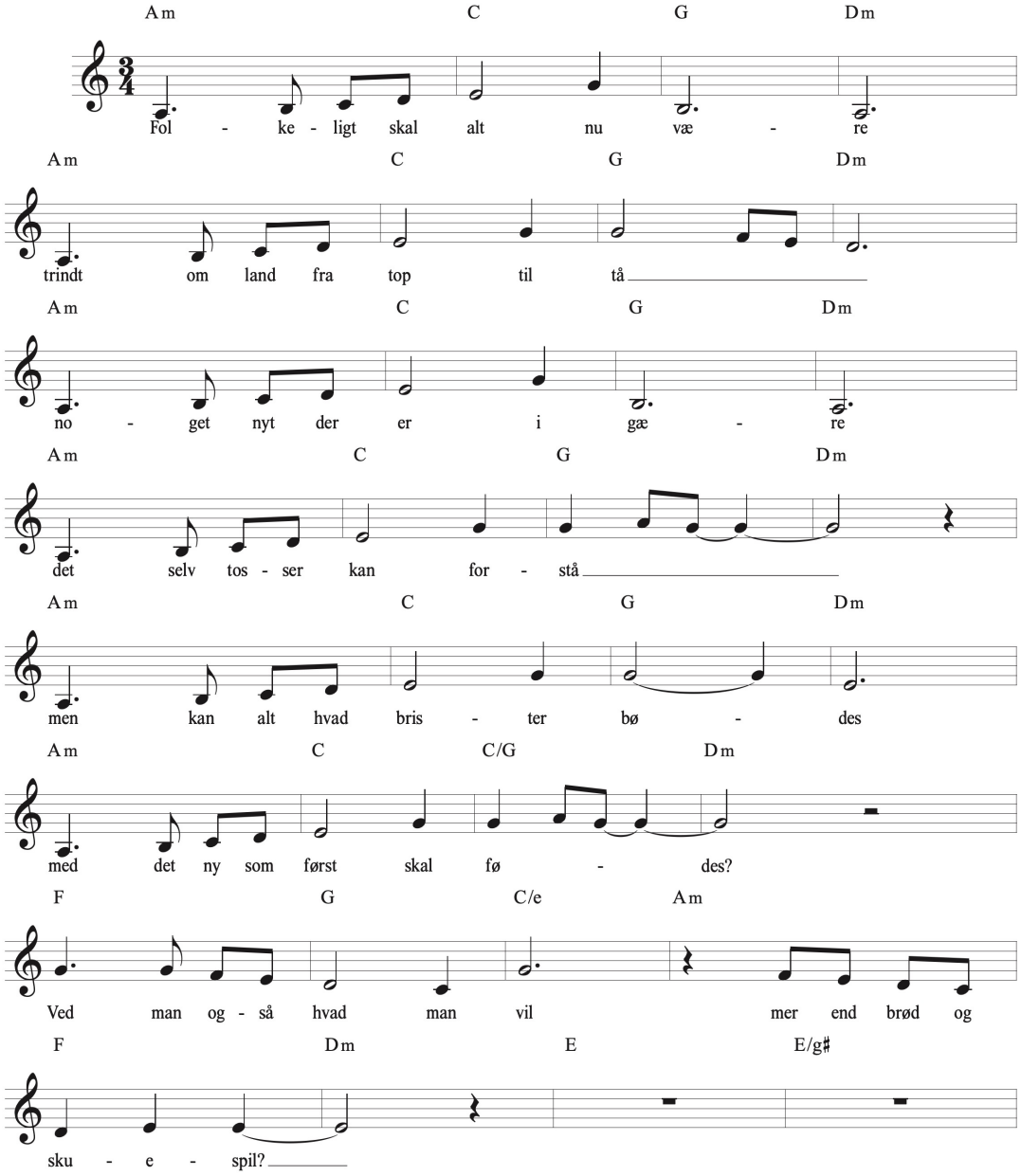

Omkvæd 2,4,(6,7)

Folkeligt skal alt nu være

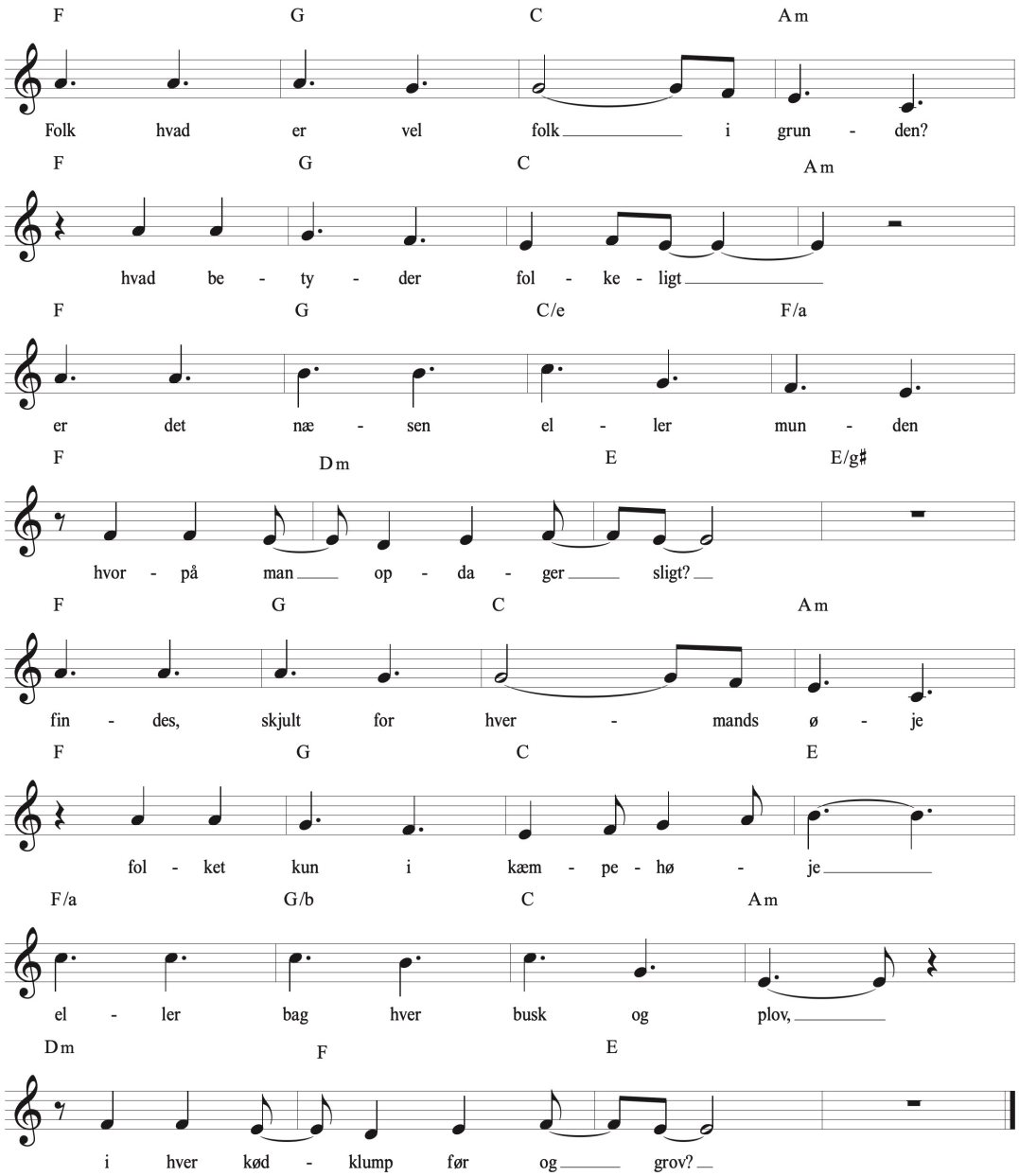

N.F.S. Grundtvig. "Folkeligheden" fra "Danskeren" 1848. Fork.

Folkeligt skal alt nu være

1. Folkeligt skal alt nu være
trindt om land fra top til tå,
noget nyt der er i gære,
det selv tosser kan forstå;
men kan alt, hvad brister, bødes
med det ny, som først skal fødes?
Véd man også, hvad man vil
mer end "brød og skuespil"?

2. Folk! hvad er vel folk i grunden?
hvad betyder "folkeligt"?
er det næsen eller munden,
hvorpå man opdager sligt?
findes, skjult for hvermands øje,
folket kun i kæmpehøje
eller bag hver busk og plov,
i hver kødklump før og grov?

3. Folk der var i gamle dage,
både store folk og små,
om der end er folk tilbage,
gøres nu her prøver på:
Folkeånder alle vågne,
som de vævre, så de dovne,
hvad de alle kan og vil
er at sætte alt på spil.

4. Til ét folk de alle høre,
som sig regne selv dertil,
har for modersmålet øre,
har for fædrelandet ild;
resten selv som dragedukker
sig fra folket udelukker,
lyse selv sig ud af æt,
nægte selv sig indfødsret.

5. Rive løs sig rigets stænder
fra den fælles folkeånd,
da går hoved, fødder, hænder
latterlig på egen hånd,
da er riget sønderrevet,
fortidsalderen udlevet,
folket mødigt sover hen,
vågner vanskelig igen.

6. Får vi ægte danske love,
danske skoler splinterny,
danske tanker, danske plove,
rinder op vort gamle ry:
"Dansken, lykkelig begavet
bor med fred og fryd på havet";
da er folkets dåd og digt,
da er alting folkeligt.

7. Folkeligt er her i vangen
endnu ét af hjertens grund,
folkelig er elskovssangen,
ægte dansk i allen stund,

ej på val og ej på tinge
agtes børn og kvinder ringe,
hvad der end går op og ned,
dansk er immer kærlighed!

Der skinner en sol i lys og løn

Thorbjørn Krogshede

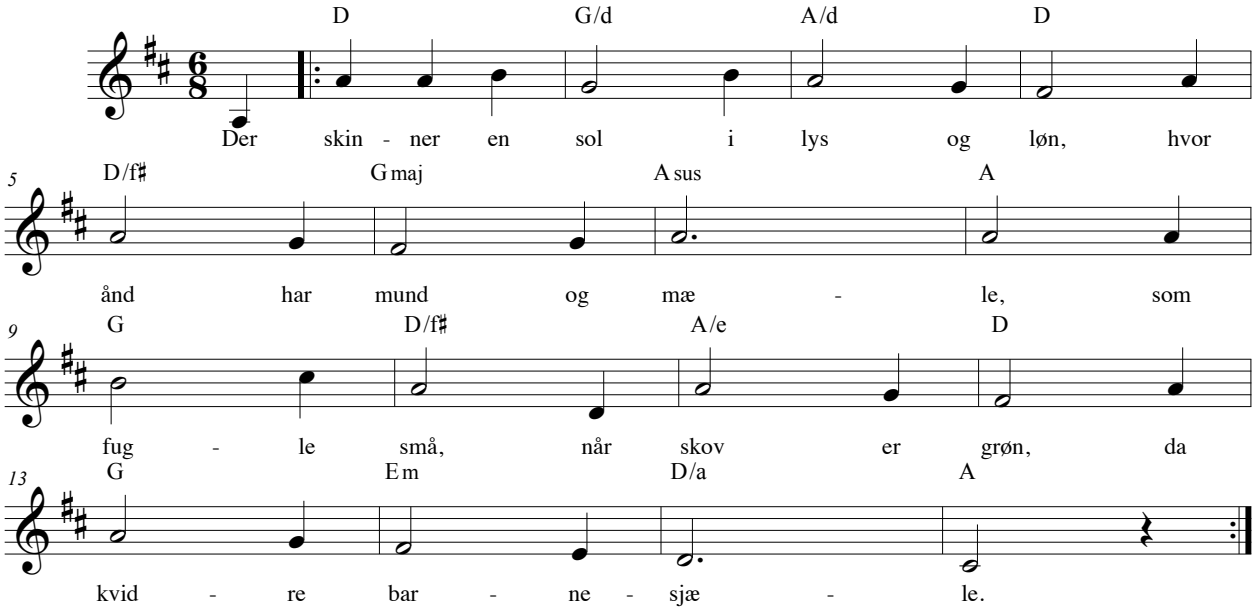

Vorherre højt i Himlen bor,
og der er godt at være,
på englevinger små hans ord
fra Himlen bud os bære.

Og hvor Guds ord det lukkes ind,
det lejrer sig og sjunger:
Guds fred! bliv lys i sjæl og sind!
bliv sang på folketunger!

Umælende som hest og hund
er alle dyr i dale,
men folk gav verdens skaber mund
til med ham selv at tale.

Så luk da op nu port og dør
for Herrens ord i skare,
så de så tæt som aldrig før
her ind og ud må fare!

Luk op i en lyksalig stund
dig for Guds ord, hvert øre!
Og luk dig op, du folkemund,
med ord, som du kan føre!

Ja, tal nu sandt om småt og stort
og jævnt om alt det høje!
thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
og klart er barnets øje.

N.F.S. Grundtvig. Indvielse af Den nye Asylskole. Fork.

Kong Farao var en ugudelig krop

Thorbjørn Krogshede

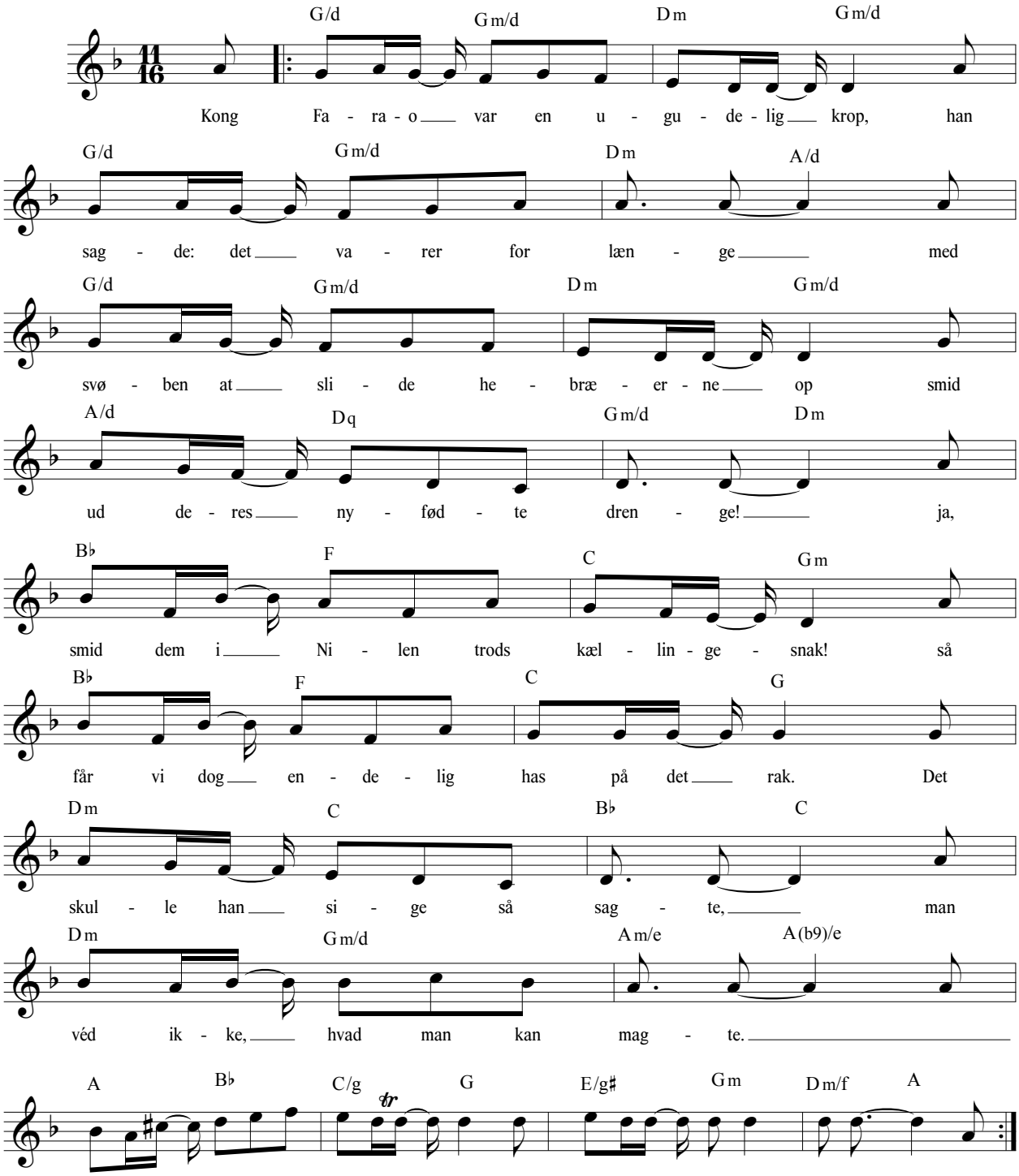

Kong Farao var en ugudelig krop
han sagde: det varer for længe
med svøben at slide hebræerne op,
smid ud deres nyfødte drenge!
ja, smid dem i Nilen trods kællingesnak!
så får vi dog endelig has på det rak.
Det skulle han sige så sagte,
man véd ikke, hvad man kan magte.

Der fødtes nu Amram leviter en søn,
for favr til at fare så ilde,
hans moder ham fostred tolv uger i løn
men turde ej mer, hvad hun ville;
i arken af rør og i vuggen af siv
han måtte på floden nu friste sit liv.
Den Herre, som bor i det høje,
dog også på dybet har øje.

Kong Faraos datter var bedre end han
hun havde dog hjerte i livet,
hun kom som en dronning
alt efter sin stand og så, hvad sig rørte i sivet,
hun sukked, hun så i den kølige seng,
med blødende hjerte, den grædende dreng.
Selv midt i Ægypten man finder
til lykke dog hjerte hos kvinder.

En søster ad drengen på timen sprang til,
hun stod der på lur for det samme:
»Befaler prinsessen, straks bringe jegvil
den lille hebræer en amme,«
og knap Hendes Højhed fik jaet udsagt,
før pigen var borte og moderen bragt.
Når mænd er som dyrene vilde,
til lykke er kvinderne snilde.

Så slumped den Moses til højbårnes kår,
der skulle som konge befale,
så vokste han op i kong Faraos gård,
som skulle tyrannen betale;
hebræernes høvding blev ikke omsonst
oplært i ægypternes vidskab og kunst.
Vil nogen Guds forsætter hæmme,
han nødes til selv dem at fremme.

N.F.S. Grundtvig 1839. Fork.

Lynildsmand

Thorbjørn Krogshede

Swing! ♫♫ = ♩³♪

2 vers tekst

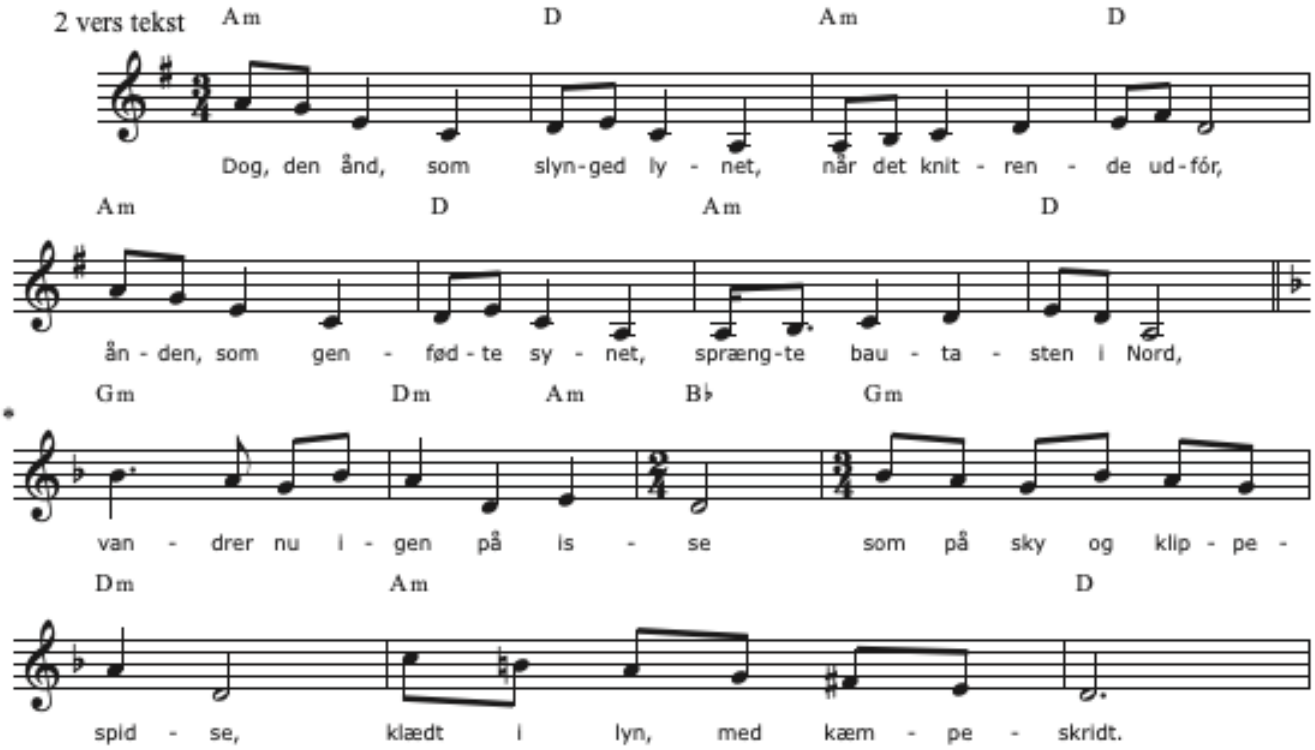

1 vers: første og sidste takt i tredje linje byttet rundt - som her

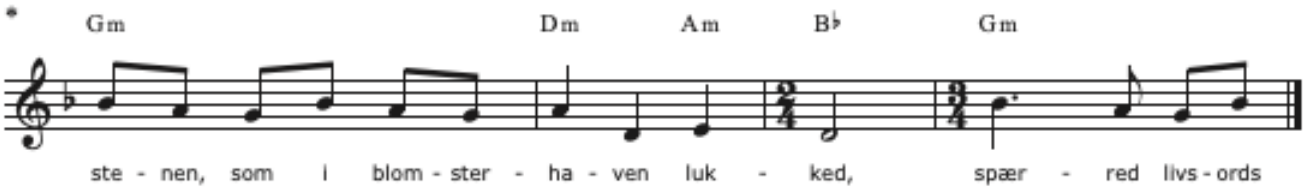

N.F.S. Grundtvig 1845

Lynildsmand, som for vort øje
i det årle morgengry,
lig en engel fra det høje,
vælted stenen bort på ny,
stenen, som i blomsterhaven lukked,
spærred livsords-graven,
også du sank under muld!

Dog, den ånd, som slynged lynet,
når det knitrende udfór,
ånden, som genfødte synet,
sprængte bautasten i Nord,
vandrer nu igen på isse
som på sky og klippespidse,
klædt i lyn, med kæmpeskridt.

Når det knitrer, når det dønner,
når det runger dybt i fjeld,
når I lytte, Nordens sønner!
muntre end i tidens kvæld;
mindes, det var ham,
der blunder,
som i Nord til stort vidunder
stødte først i Hejmdals lur!

Ja, den fri, den stærke tale
om, hvad hånden griber ej,
men hvad dog fra dybe dale
haner sig til stjerner vej:
ordet, som af ånden føres,
skaber syn, hvor røsten høres,
vågned, Steffens, her med dig!

Folket sov som lig i kiste,
kæmper sov som kampesten;
brat dog vågned fugl på kviste,
lærke med i ager-rén,
stak i sky til vingeprøve,
sang med lyst for øren døve
for hinanden og for dig!

Det skal spørges, du har levet
som kun få på denne jord,
levet mest, hvor mindst er skrevet
,levet kongelig i Nord:
talt et ord, som aldrig glemmes,
vakt en ånd, hvis kraft fornemmes,
mens vi har et modersmål!

Menneskelivet er underligt

Thorbjørn Krogshede

Sangen kan spilles med A drone eller akkordernes grundtoner

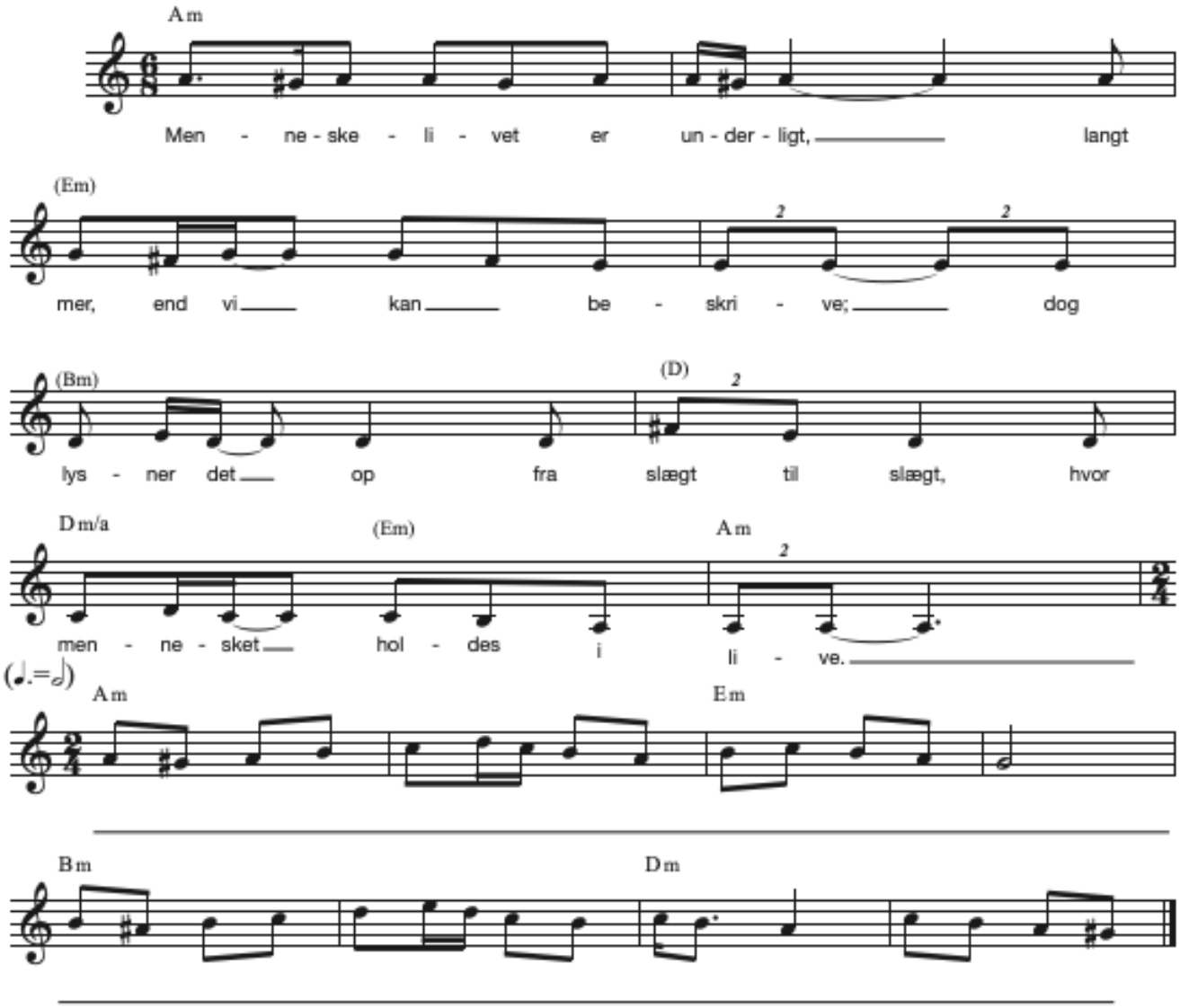

N.F.S.Grundtvig 1861. Fork.

Menneskelivet er underligt

2. Fuglene alle med næb og klø'r,
om de lagde hoveder sammen,
de hitted dog ej på det mindste ord,
som hører til menneskestammen.

3. Underligst og af alt på jord
er menneskerøsten i ørken
med ord om, hvad intet øje så,
men hvad dog har magten og styrken.

4. Menneskeånden, det er et ord,
som ingen af os kan udgrunde,
menneskelivet dog er dens værk
med ordet i menneskemunde.

5. Sjæle og kroppe i tusindtal
kan menneskeånden forbinde,
dem gennemtrænge med ord som lyn,
så alle de ét får i sinde.

6. Sjæle og kroppe med folkemund,
som trodser med ordet mod ånden,
de glemmer dem selv som menneskebørn
og bliver til dyr efterhånden.

7. Fugle og fiske og vilde dyr
da fødes i menneskehammen;
og stene må græde, når folk som fæ
da vil lægge hoveder sammen.

8. Menneskelivet er underligt
for menneske som for myre;
men dyrelivet i menneskeham,
det er et forhekset uhyre.

9. Mennesket er i Guds billede skabt
med levende ord på sin tunge,
og derfor kan han mellem træer og dyr
med guderne tale og sjunge.

10. Menneskebørn i den grønne lund,
hvor fugle i bøgene sjunge!
I skønne derpå: det er guderne ligt
at tale med mennesketunge!

Menneske først og kristen så

Thorbjørn Krogshede

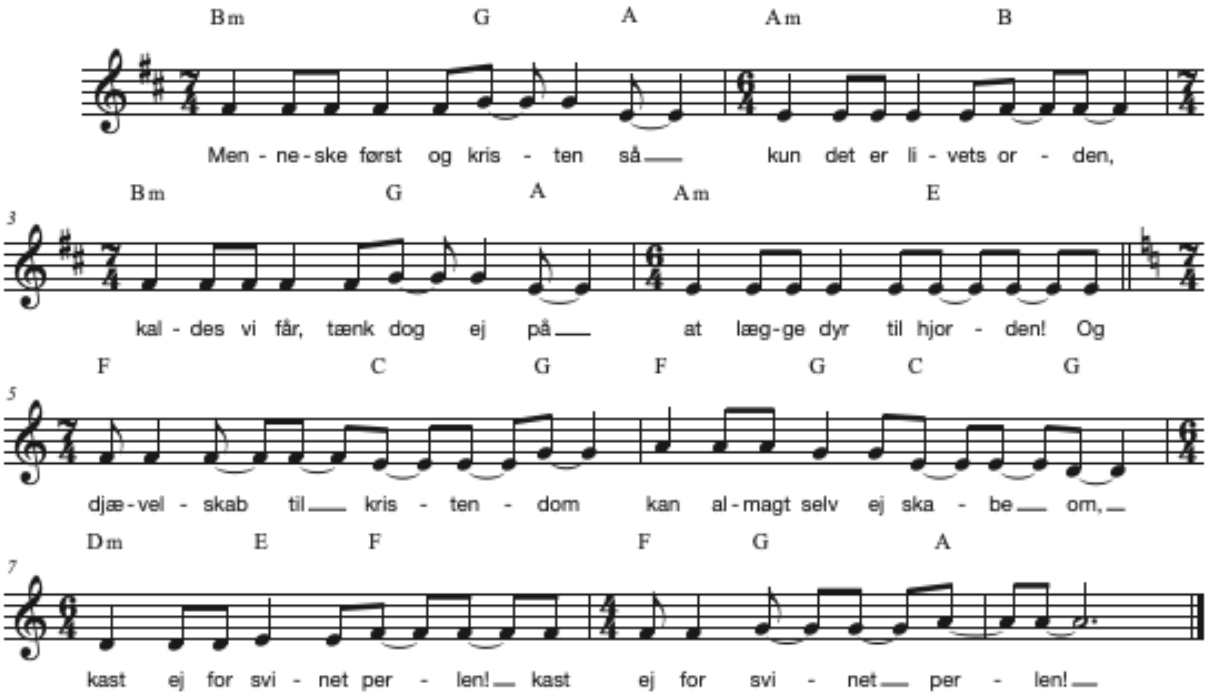

2. Abraham var Guds gode ven,
men kristen ingenlunde,
David og mange tro Guds mænd
det end ej være kunne,
var kristne til før Kristus kom
blev løgn og tant al kristendom,
det er ej svært at fatte!

3. Døberen var den største mand
blandt alle Davids lige
større dog er endnu end han
den mindste i Guds rige,
enhver som tror og bliver døbt
i kristentøj med Kristus svøbt
hver kristen kort at sige!

4. Menneske først og kristen så,
det er et hoved-stykke,
kristendom vi for intet få,
det er den pure lykke,
men lykke, som kun times den,
der alt i grunden er Guds ven
af sandheds ædle stamme!

5. Stræbe da hver på denne jord
sandt menneske at være,
åbne sit øre for sandheds ord,
og unde Gud sin ære;
er kristendom da sandheds sag,
om kristen ej han er i dag,
han bliver det i morgen!

N.F.S. Grundtvig, posthumt 1881

I kvæld blev der banket på Helvedes port

Thorbjørn Krogshede

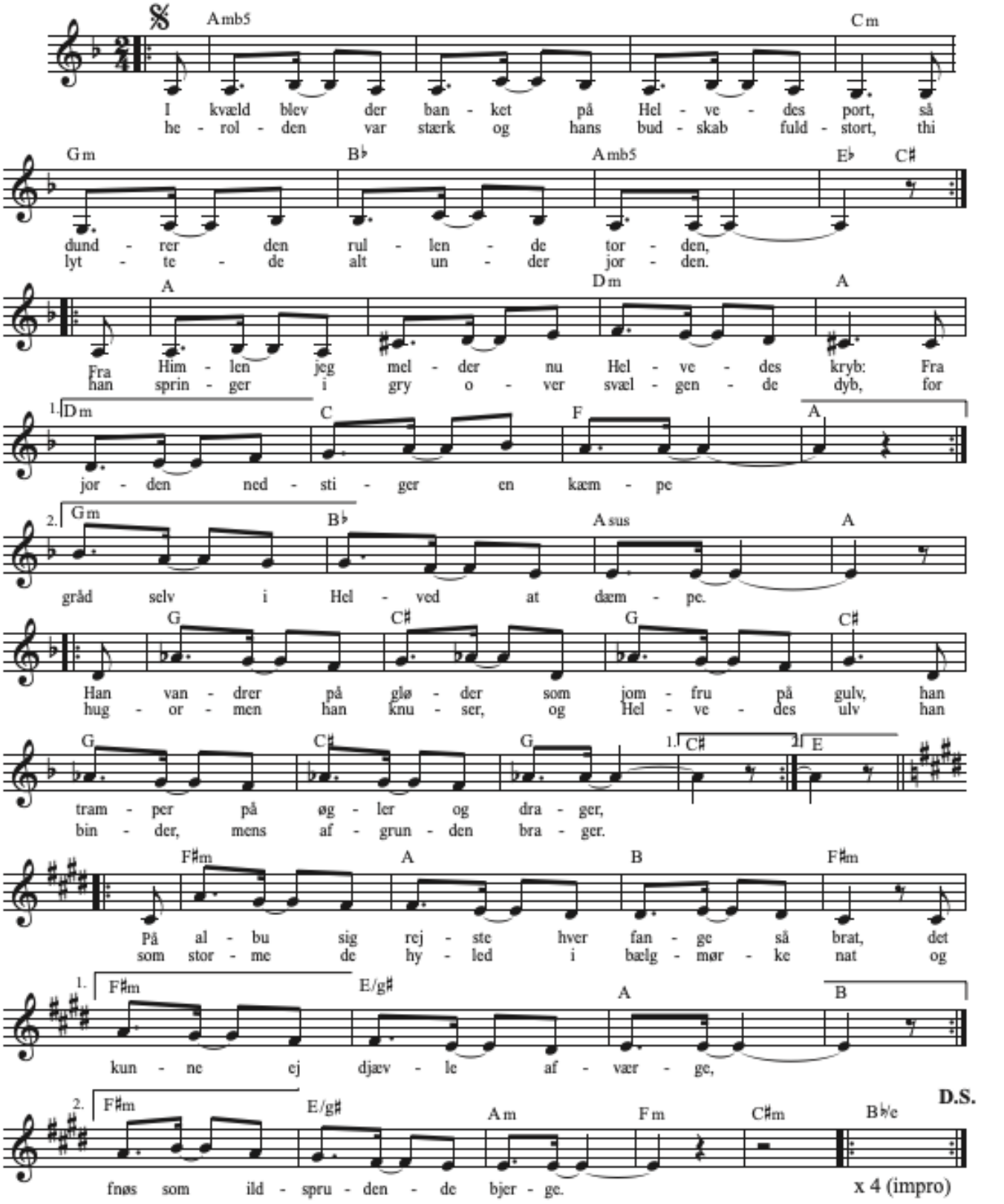

N.F.S. Grundtvig 1837.
Forlæg: "Efter Angel-Sachseren hos Cædmon" før 680.

1
I kvæld blev der banket på Helvedes port,
så dundrer den rullende torden,
herolden var stærk og hans budskab fuldstort,
thi lyttede alt under jorden.
2
»Fra Himlen jeg melder nu Helvedes kryb:
Fra jorden nedstiger en kæmpe,
han springer i gry over svælgende dyb,
for gråd selv i Helved at dæmpe.
3
Han vandrer på gløder som jomfru på gulv,
han tramper på øgler og drager,
hugormen han knuser, og Helvedes ulv
han binder, mens afgrunden brager.«
4
På albu sig rejste hver fange så brat,
det kunne ej djævle afværge,
som storme de hyled i bælgmørke nat,
og fnøs som ildsprudende bjerge.
5
På albu sig rejste hver fange så brat,
ej før blev i Helvede lyttet,
de lured om dag, og de lured om nat,
de ænsed ej ilddrage-spyttet.
6
Og trediedagen, da Hel-hanen gol,
og genfærd kom alle tilbage,
da skinned i Helvede Himmerigs sol,
i drømme slet ingen så mage.
7
Som skyerne hvide med stjernehob bleg
gik englene foran den bolde,
og brat som en sol han fra dybet opsteg
med guldrøde skyer til skjolde.
8
I Helvede skinned Guds herligheds glans,
guldfarved de djævle kulsorte,
men murene revned for stråler i glans,
af hængsel fløj Helvedes porte.
9
Sig rejste de fanger nu alle på stand,
men dog for kun dybt at nedknæle.
»Velkommen, velsignet, vor frelsermand!«
det lød fra utallige sjæle.
10
Nu »Adam, hvor er du?« blev hørt med en røst
som lærkens en pinsedagsmorgen;
da fødtes i Helved den evige trøst,
sin Hel-sot[1] fik menneskesorgen!

11
Da Eva tog ordet, gik Frelseren nær
og sagde: “Min Søn og min Herre!
Jeg ene det voldte, at vi ligger her,
for jeg lod mig dåre, desværre!
12
Den slange, som krymper i flammer sig nu,
sig bugted om kløgt-træets grene,
den glimred som guld, og den skød mig i hu:
Vi rådte for verden alene!
13
I råde for Himmel, I råde for jord,
så hvisled den smigrende stemme;
da blege og blå vi til Helvede fór,
langt andet vi fik at fornemme!
14
Men er du den sæd, mig blev lovet til bod,
undfanget og født af en kvinde,
da falder ej moder omsonst dig til fod,
forlades ej grusomt herinde.«
15
Fra soløjne milde to tårer nu faldt,
og underfuldt var det at skue,
med dejlige farver i krone-gestalt
sig danned om Eva en bue.
16
Så kyssed sin moder Guds herligheds glans
til under for alle de døde,
og op stod, som dronning, med regnbuekrans
skøn Eva, som angred sin brøde.
17
Ti tusinde mile end dybere ned
sank djævle, da Eva sig hæved,
de turde ej hyle, i læbe sig bed
og sitred, så jorderig bæved.
18
Fra Helvede steg nu den Herre så bold,
ham fulgte så fager en skare,
som solen på skyer han sattes på skjold,
profeterne alle ham bare.
19
Triumf blev der nu, hvor kun gråd hørtes før,
kun Død sad i Helved bedrøvet,
keruben oplod den forseglede dør,
skjoldvagten sig kasted i støvet.
20
Så herlig opstod på den tredie dag
vor frelser, uskyldig korsfæstet;
thi er det på jord nu en salighedssag:
Guds Søn haver Helvede gæstet!

Gammel nok jeg nu er blevet

Thorbjørn Krogshede
N.F.S. Grundtvig 1872

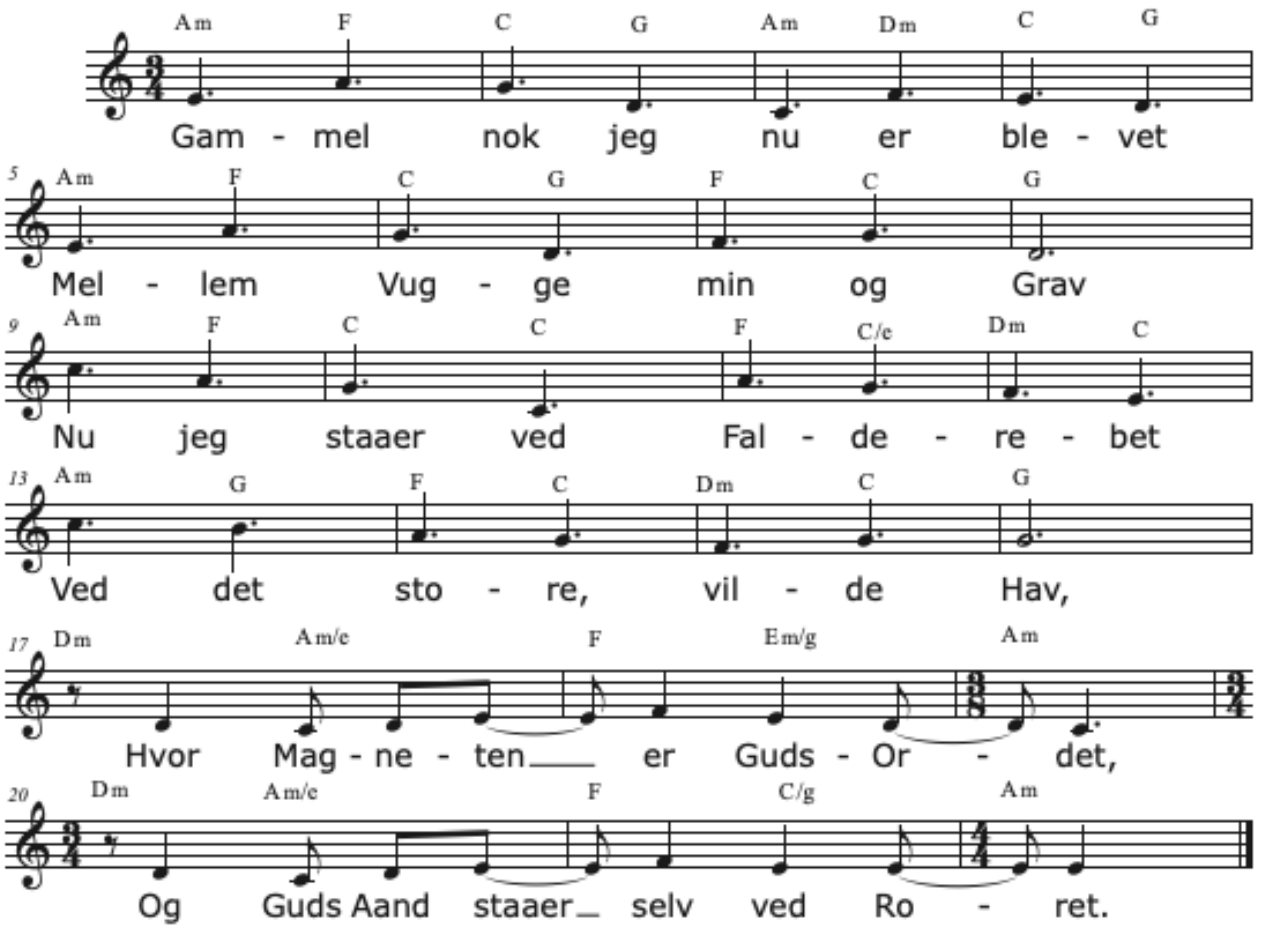

Stormene er frygtelige,
Stille staaer her Mandevid,
Nærmest er de Dødes Rige,
Nemt det er at stevne did;
men, o ve for Ugle-Sangen!
Bundløs der er Undergangen.

Vel, paa jordisk Viis at regne
Langt af Led er Paradis,
Er os nært dog allevegne,
Hvor hos Ordet er Guds Priis
,Saa for Sjæleøie-Stavnen
Brat sig aabner Himmel-Havnen!

Ja, hvor Aanden staaer for Styret
og Guds-Ordet er Kompas,
Giælder som i Æventyret
Evighedens Timeglas;
Der sig brat, som sagt, saa gjort,
aabner Evighedens Port!

Derfor Jesus-Christus-Navnet
Prises skal evindelig:
Af hans Kiærlighed omfavnet,
Hjertet er i Himmerig;
naar med denne Verden brydes,
til Guds-Bordet vi indbydes.